

AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE

Drejtoria e Tregjeve dhe Masave Rregullatore

Treguesit Statistikorë të Tregut të Komunikimeve Elektronike

Viti 2018

Data e Publikimit: __.__.2019

Shërbimet e komunikimeve elektronike mobile

Ky raport është përgatitur duke iu referuar të dhënave të dërguara nga operatorët celularë, si dhe të dhënave të Operatorëve Alternativë dhe Ofruesve të shërbimeve. Në disa raste AKEP nuk mund të dallojë parregullsitë e raportimit të të dhënave deri në momentin kur këto të dhëna do të krahasohen në periudhat në vijim. AKEP nuk mban përgjegjësi për cilësinë e të dhënave të raportuara nga operatorët. Për shkak të ruajtjes së konfidencialitetit të të dhënave, jo të gjithë treguesit e raportuar nga operatorët publikohen nga AKEP. Mund të ekzistojë një mospërputhje e vogël ndërmjet shumës së përbërësve dhe totalit të paraqitur nëpër tabela për shkak të rumbullakimeve. Për këtë periudhë kanë raportuar rreth 146 sipërmarrës.

Treguesit kryesorë të volumit të shërbimeve celulare 2014-2018

Viti	2014	2015	2016	2017	2018	Ndryshimi 2018/2017
Numri i përdoruesve të telefonisë celulare:						
– <i>sipas kartave SIM</i>	4,928,784	4,777,885	5,280,990	5,558,492	4,143,603	-25.45%
– <i>Përdorues aktivë</i>	3,406,772	3,442,665	3,490,686	3,625,699	2,714,878	-25.12%
Numri përdoruesve me akses broadband 3G/4G:						
– <i>Totali</i>	1,576,877	2,049,072	2,739,550	3,345,045	2,657,015	-20.57%
– <i>Përdorues aktivë</i>	907,975	1,297,281	1,686,354	2,030,978	1,809,996	-10.88%
Thirrje telefonike dalëse të përdoruesve celularë (minuta)	7,301,024,035	7,381,147,348	6,793,769,155	6,619,674,715	6,019,006,073	-9.07%
Thirrje hyrëse kombëtare (minuta)	596,861,301	1,388,340,601	2,522,840,417	2,893,847,082	2,525,099,112	-12.74%
Thirrje hyrëse ndërkombëtare (minuta)	464,550,758	420,253,147	300,227,063	168,753,020	165,037,402	-2.20%
Numri mesazheve SMS të dërguara nga përdoruesit	1,826,346,190	1,598,702,865	1,610,322,977	1,400,142,526	1,212,559,068	-13.40%
Volumi total i të dhënave të transmetuara në rrjete celulare (GB)	6,269,940	12,740,073	26,753,639	45,901,117	60,051,808	30.83%

Burimi: Të dhëna të dërguara nga operatorët, përpunimi AKEP

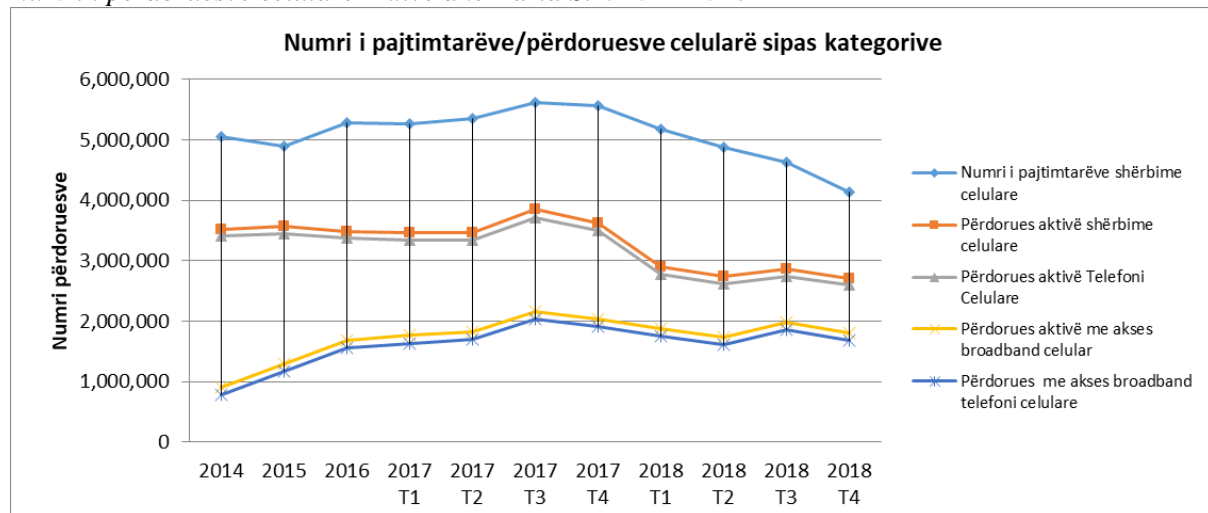
Nga të dhënat e tabelës vihet re se në ndryshim nga viti 2017, treguesit e paraqitur në tabelën sa më sipër kanë shënuar rënie të theksuar gjatë 2018, përjashtim bën vetëm treguesi i volumit të të dhënave (Data GB) I cili gjatë vitit 2018 është rritur me rreth 31 % krahasur me vitin 2017. Numri i përdoruesve aktivë të broadbandit për gjatë vitit 2018 ka shënuar rënie, por ky numër është më i lartë se ai i viteve 2016, apo 2015, në kontrast me rënien e numrit të përdoruesve aktiv të shërbimeve broadband, sic u theksua edhe sa më sipër, treguesi i volumit të të dhënave ka shënuar rritje me rreth 31%. Rënien më të madhe e kanë shënuar treguesit e përdorimit të kartave SIM dhe përdoruesit aktivë celulare, me më shumë se 25% respektivisht. Rënien e numrit të pajtimtarëve për këto dy tregues e kanë Vodafone Albania dhe Telekom Albania, përkatësisht me rreth 26% dhe 19% për përdoruesit aktivë dhe 24% dhe 20% për pajtimtarët me kartë SIM. Gjithashtu, edhe thirrjet telefonike dalës kanë shënuar ulje me rreth 9% në krahasim me vitin 2017, ulje në të cilën ka ndikuar edhe dalja e sipërmarrësit Plus Communication sh.a. Fenomen që vërehet edhe nga vitet e kaluara është rritja e vazhdueshme e përdorimit të të dhënave (internet data), rritje e cila ka ndikuar në uljen e numrit të SMS dhe minutave të komunikimit Voice, si rezultat i përdorimit në masë të aplikacioneve OTT (whatsapp, Viber, Messenger, Skype, etj) nëpërmjet të cilëve dërgohen mesazhe tekst dhe kryhen thirrje zanore dhe ‘video calls’. Komunikimi nëpërmjet këtyre aplikacioneve ka ardhur gjithnjë në rritje edhe për shkak të përmirësimit të shërbimeve të ofruara nga rrjetet 4G dhe 4G+ të cilët mundësojnë transmetim me cilësi më të mirë si të mesazheve ashtu edhe të thirrjeve nëpërmjet këtyre aplikacioneve.

Numri i përdoruesve celularë

Numri i përdoruesve të shërbimeve celulare ka shënuar rritje deri në tremujorin e katërt të vitit 2017, duke u ndjekur nga një rënie e theksuar gjatë gjithë vitit 2018, të njëjtin trend rënës ka

ndjekur edhe numri I përdoruesve aktivë të këtyre shërbimeve rënie e cila arrin deri në 25% në fund të vitit 2018, krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2017.

Numri i përdoruesve celularë Aktivë dhe Karta Sim 2014-2018

Burimi: Të dhëna të depozituara nga operatorët pranë AKEP

Treguesit për përdoruesit aktivë të shërbimeve celulare broadband kanë qenë rreth 11% rënie për përdoruesit aktivë me akses broadband celular dhe rreth 11% rënie për përdoruesit aktivë me akses broadband celular dhe telefoni celulare nga viti i kaluar.

Lidhur me rënien e pjesëve të tregut për këto dy tregues u është kërkuar informacion sqarues sipërmarrësve, mbi bazën e të cilës sipërmarrësit kanë sqaruar se kjo rënie ka ardhur si rezultat i disa faktorëve:

- i. ndryshimit të politikës së zbatuar nga sipërmarrësit në lidhje me jetëgjatësinë e kartave SIM për numrat me parapagesë duke shkurtuar periudhën gjatë të cilës një numër mund të qëndrojë aktiv në rrjet pa kryer rimbushje;
- ii. ndryshimi i politikave të kompanive për sa i përket fushatave promovionale për ofrimin e numrave falas, duke dekurajuar përdoruesit që të përdorin karta SIM për një kohë të shkurtër;
- iii. reduktimi i numrit të kartave nga ana e përdoruesve që mbanin dy ose më shumë SIM, etj.

Ndryshimet e mësipërme kanë bërë që treguesit statistikorë të raportuar të paraqesin më me vërtetësi volumin e numrave që realisht përdorin rrjetin për komunikimet elektronike celulare.

Shërbimet e aksesit broadband në rrjetet celulare 3G/4G

Numri total i përdoruesve të rrjeteve celulare që kanë përdorur aksesin broadband në Internet të paktën një herë gjatë vitit 2018 ishte rreth 2.6 milion, ndërsa numri i përdoruesve aktivë (përdorim të Internetit në tre muajt e fundit) ishte rreth 1.8 milion, që përbën rënie vjetore respektivisht me 20.5% dhe 10.9% (arsyet e operatorëve janë paraqitur në paragrafin e mësipërm), edhe pse ka pasur rënie të numrit të përdoruesve, volumi i përdorimit të të dhënave (internetit) ka pasur rritje me rreth 30%.

Numri i pajtimtarëve me akses broadband 3G/4G

	Telekom Albania	Vodafone Albania	Albtelecom	Plus Communications	Total	Norma e pëntimit për popullsi
2011	55,000	228,249	-	-	283,249	10%
2012	240,715	408,998	-	-	649,713	23%
2013	311,566	634,293	285,400	-	1,231,259	43%
2014	225,346	550,196	132,433	-	907,975	32%
2015	375,973	706,880	214,428	-	1,297,281	46%
2016	460,221	921,854	231,321	72,958	1,686,354	60%
2017	613,886	1,030,614	282,077	104,401	2,030,978	72%
2018	605,984	931,730	272,282	-	1,809,996	63%

Burimi: Të dhëna të depozituara nga operatorët pranë AKEP

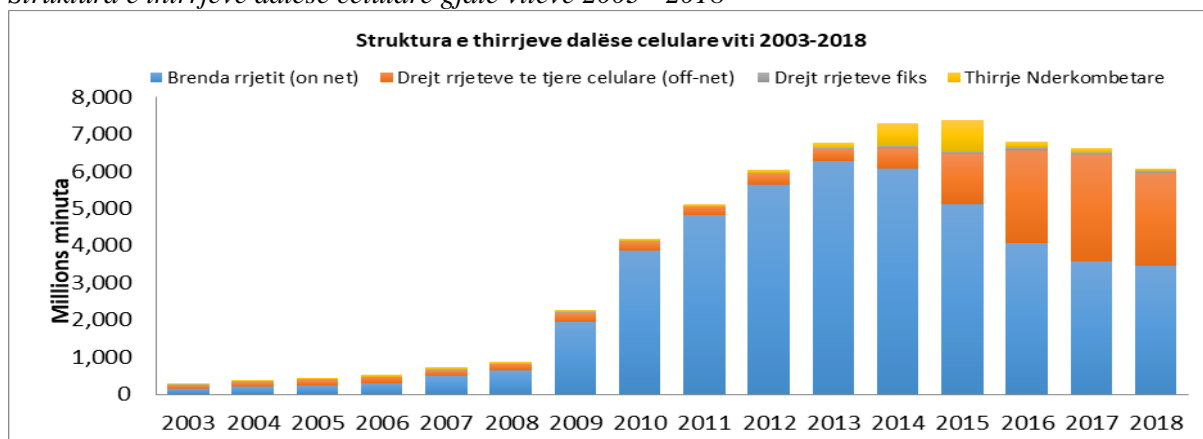
Të tre operatorët me rrjete 3G/4G kanë pasur rënie të numrit të përdoruesve aktivë të shërbimeve akses broadband nëpërmjet aparatave celulare. Numri i përdoruesve nëpërmjet kartave USB/modem në tre vitet e fundit ishte pothuajse i pandryshuar ndërsa për vitin 2018 arriti në vlerën 120 mijë përdorues duke shënuar një rënie me 7% në krahasim me vitin 2017.

Penetrimi për popullsi i përdoruesve aktivë celularë të aksesit broadband nga rrjetet 3G/4G në fund të vitit 2018 arriti në 63% krahasuar me 72% në fund të vitit 2017, kjo rënie i atribuohet rënies së bazës së numrit të përdoruesve aktivë.

Trafiku telefonik

Sasia totale e thirrjeve telefonike të gjeneruara nga përdoruesit celularë gjatë vitit 2018 ishte rreth 6 miliard minuta, e cila përbën një rënie me 8 % në krahasim me vitin 2017 (6.6 miliard minuta).

Struktura e thirrjeve dalëse celulare gjatë viteve 2003 - 2018

Burimi: Të dhëna të depozituara nga operatorët pranë AKEP

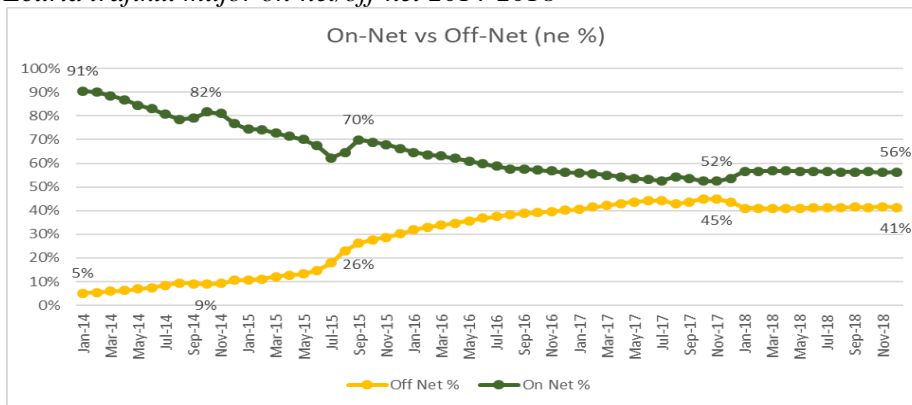
Sasia e thirrjeve on-net vijoi me trendin rënës me 4%, ndërsa thirrjet off-net u reduktuan me 13% përgjatë vitit 2018.

Rënia e madhe e trafikut të thirrjeve dalëse ndërkombëtare në vitin 2016 – 2018 ka ardhur pas rritjeve të ndjeshme të këtyre thirrjeve në vitet 2014-2015.

Këto luhatje shpjegohen me ndryshimet ofertat/paketat e operatorëve celularë për thirrjet ndërkombëtare gjatë kësaj periudhe për shkak të ndryshimeve në tarifat e terminimit të thirrjeve hyrëse ndërkombëtare në rrjetet celulare në vendet e BE-se, dhe rritja e përdorimit të të dhënave data (internetit). Këto trende të ndryshme të nivelit të thirrjeve sipas destinacionit çuan në ndryshime të mëtejshme në strukturën e trafikut dhe në përafrim të ndjeshëm të sasive të trafikut on-net dhe off-net, siç paraqitet në figurat e mëposhtme.

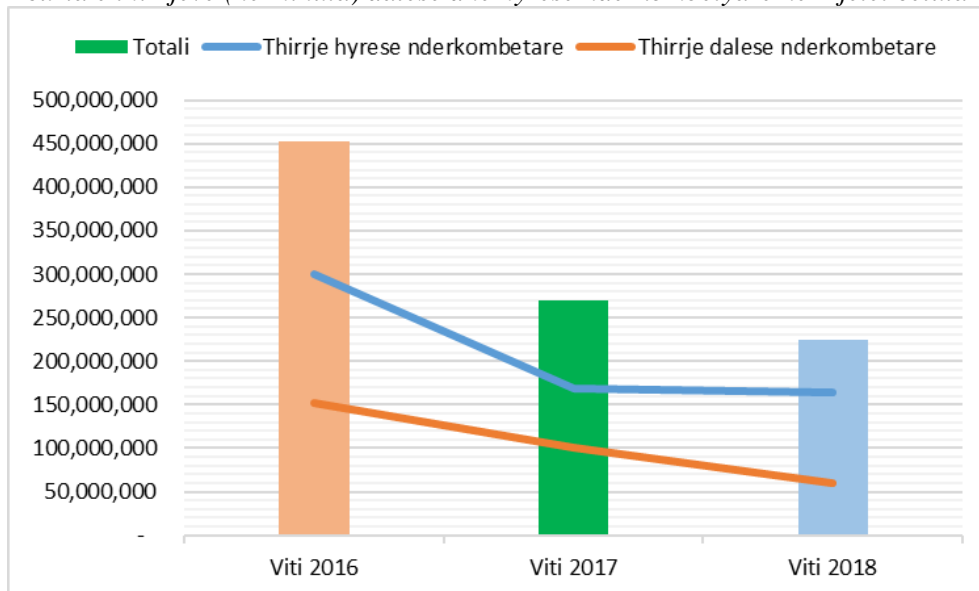
Nga të dhënat e figurës së mëposhtme vihen re ndryshime të mëdha në strukturën e thirrjeve dhe tendencat e rritjes së peshës së thirrjeve off-net (drejt rrjeteve të tjera celulare kombëtare) dhe reduktimin e peshës së thirrjeve brenda rrjetit (on-net). Peshja e thirrjeve off-net është rritur nga 5% në Janar 2014 në 45% në Nëntor 2017. Në të njëjtën periudhë peshja e thirrjeve on-net është reduktuar nga 90% në Janar 2014 në 52% në Nëntor 2017. Pas muajit Nëntor 2017, vërehet një tendencë e kundërt, ku peshja e thirrjeve off-net ka pësuar rënie duke arritur në rreth 41% në Janar të vitit 2018, ndërsa peshja e thirrjeve on-net është rritur në rreth 56%.

Ecuria trafikut mujor on-net/off-net 2014-2018

Burimi: Të dhëna të depozituara nga operatorët pranë AKEP

Rritjet e ndjeshme të nivelit dhe peshës së thirrjeve off-net në totalin e thirrjeve celulare dhe reduktimet në thirrjet on-net në 2015-2018 kanë ndodhur në vijim të zbatimit të detyrimit të operatorëve celularë për mos-diskriminim në tarifat e thirrjeve brenda rrjetit dhe drejt rrjeteve të tjera celulare kombëtare, që filluan të zbatohen në Korrik 2015 (vendimet e Analizës së tregut në Nëntor 2014 dhe të ndryshuara në Mars 2015).

Ecuria e thirrjeve (në minuta) dalëse dhe hyrëse ndërkombëtare në rrjetet celulare

Burimi: Të dhëna të dërguara nga operatorët në AKEP.

Terminimi i thirrjeve dhe SMS-ve

Sasia totale e thirrjeve hyrëse (nga rrjetet e tjera) të terminuara në rrjetet celulare në vitin 2018 ishte rreth 2.7 miliard minuta, që përbën rënie me 12% në krahasim me vitin parardhës. Terminimi i thirrjeve kombëtare u rrit me 7% për thirrjet nga rrjetet fikse dhe pësoi një rënie prej 13% për thirrjet nga rrjetet e tjera celulare. Ndërkohë sic mund të vihet re dhe nga figura më sipër terminimi i thirrjeve hyrëse ndërkombëtare u reduktua vetëm me 2% në vitin 2018. Ndërsa sasia totale e SMS-ve të originuara nga përdoruesit celularë në vitin 2018 u reduktua me 13%, terminimi i SMS-ve u reduktua me 10%.

Sic mund të vihet re trendi rritës me ritme të larta i përdorimit të të dhënave është në kah të kundert me trendin e përdorimit të shërbimeve tradicionale të thirrjeve dhe SMS-ve. duke evidentuar efektin zëvendësues të këtyre shërbimeve tradicionale me shërbimet e ofruara nga aplikacionet OTT që mundësohen nga aksesit broadband në rrjetet celulare 3G/4G.

Përdorimi mesatar mujor i shërbimeve celulare

Në vijim është dhënë një tabelë me të dhëna për përdorimin mesatar mujor të thirrjeve telefonike dhe mesazheve SMS për përdorues celularë në 2010 deri në 2018, sipas treguesit të përdoruesve aktiv. Përdorimi mesatar mujor për përdorues është llogaritur sipas thirrjeve dalëse (thirrje që gjenerohen nga një përdorues) dhe thirrjeve hyrëse (thirrjet e marra nga një përdorues), të matura në minuta. Njëkohësisht tabela përmban dhe përdorimin mesatar mujor për SMS-të dalëse, si dhe për përdorues aktivë broadband për 2014-2018.

Përdorimi mesatar mujor i thirrjeve telefonike celulare 2010-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Ndryshimi 2018/2017
Thirrje dalëse	152	156	172	182	166	155	158	2%
Thirrje të marra	168	167	168	171	169	156	161	3%
MOU	319	324	341	353	335	311	319	3%
SMS Dalese	35	39	43	39	39	33	31	-6%
Trafik Data (GB)	N/A	0.22	0.48	0.96	1.49	2.06	2.6	26%

Burimi: Të dhëna të dërguara nga operatorët në AKEP.

Gjatë vitit 2018, një përdorues celular aktiv (që ka kryer komunikim në 3 muajt e fundit) ka kryer mesatarisht 158 minuta thirrje dalëse, ka dërguar 31 mesazhe SMS në muaj dhe ka konsumuar rreth 2.6 GB në Internet broadband. Këto vlera përdorimi janë më të vogla nëse si numër përdoruesish celular i referohemi numrit total të përdoruesve sipas kartave SIM. Treguesit e përdorimit mestar të thirrjeve janë me tendencë rritjeje shumë të vogla përgjatë vitit 2018 me 2-3% për thirrjet dhe rreth 26% për trafikun e të dhënave, ndërsa SMS kanë një tendencë rënie me 6%.

Pjesët e tregut

Në lidhje me pjesët e tregut të operatorëve celularë Vodafone Albania vazhdon të jetë operatori me pjesën më të madhe të tregut për të gjithë treguesit kryesorë të shërbimeve të komunikimeve elektronike mobile me mbi 47% të pjesës së tregut për përdoruesit e SIM card aktivë dhe broadband, ndërsa për treguesit mbi të trafikun e minutave, SMS dhe të dhënave mbi 52% të tregut. Gjithashtu, Vodafone është operatori me pjesën më të madhe të tregut për të ardhurat me 54% të këtij tregu. Ndjekësi më i afërt është Telekom Albania pjesët e tregut të të cilit për të gjithë treguesit kryesorë luhaten nga 26-34% (të ardhurat nga shërbimet mobile 34%). Sipërmarrësi me pjesën më të vogël të tregut është Albtelecom pjesët e të cilit luhaten nga 12-19% (të ardhurat nga shërbimet mobile rreth 14%).

Në tabelën në vijim është paraqitur indeksi Herfindahl-Hirschman (HHI¹) për treguesit kryesorë të shërbimeve të komunikimeve elektronike mobile.

¹ HHI (Herfindahl-Hirschman Index), i matur si shuma e katrorëve të pjesëve të tregut të gjithë lojtarëve të tregut. Tregjet me tregues përqendrimin nën vlerën 1,500 i konsiderohen si tregje konkurrues, tregjet me tregues përqendrimin HHI midis 1,500 – 2,500 konsiderohen si tregje me përqendrim të moderuar, ndërsa tregjet me tregues 2,500 ose më shumë vlerësohen si tregje me përqendrim të lartë (konkurrueshmëri e ulët).

Indeksi Herfindahl-Hirschman index sipas treguesve të të pjesëve të tregut

	Viti	Përdorues shërbime celulare	Përdorues Aktivë të shërbimeve celulare	Përdorues aktivë broadband	Thirrje dalëse	SMS dalëse	Trafiku të dhëna (Gbyte)	Të ardhura totale	Të ardhura retail
HHI	2011	3,052	3,493	6,871	4,074	4,890	3,099	3,987	3,882
	2012	3,085	3,549	5,335	4,094	5,766	3,857	4,120	3,751
	2013	3,525	3,600	3,831	4,180	5,796	4,063	3,744	3,815
	2014	3,399	3,460	4,501	3,797	4,898	3,632	3,665	3,926
	2015	3,222	3,499	4,082	3,642	4,787	3,727	3,582	3,894
	2016	3,691	3,724	3,944	3,940	4,988	3,937	3,522	4,052
	2017	3,676	3,620	3,708	3,619	4,325	3,970	3,549	3,746
	2018	3,954	3,842	3,842	4,093	4,602	4,086	4,137	4,173

Burimi: Të dhëna të llogaritura nga AKEP mbi bazën e pjesëve të tregut

Në ndryshim nga vitet e mëparshme, gjatë vitit 2018 të gjithë treguesit e marrë në analizë kanë shënuar vlera më të madha të HHI, e thënë ndryshe rritje e përqendrimit të tregut të komunikimeve elektronike celulare. Ndikim në përkeqësimin e këtyre treguesve, ka edhe dalja nga tregu e sipërmarrësit Plus Communication, duke bërë që në këtë treg tashmë të operojnë vetëm tre operatorë.

Bazuar në sa më sipër, vërehet se indeksi i përqendrimit HHI për të gjithë treguesit e marrë në analizë është dukshëm më i lartë sesa kufiri 2500 pikë (në nivele mbi 3,200 për të gjithë treguesit e marrë në analizë), kufi mbi të cilin tregu konsiderohet mjaft i përqendruar, rritja e të cilit tregon për ulje të konkurrueshmërisë midis sipërmarrësve në këtë treg.

Mbi bazën e vlerësimit të indeksit HHI për tregun e komunikimeve elektronike mobile në Shqipëri, rezulton se ky treg është mjaft i përqendruar dhe ky përqendrim është shoqëruar me rritje të theksuar gjatë vitit 2018, gjë e cila sipas përcaktimeve të indeksit HHI ndikon në ulje të konkurrueshmërisë në treg.

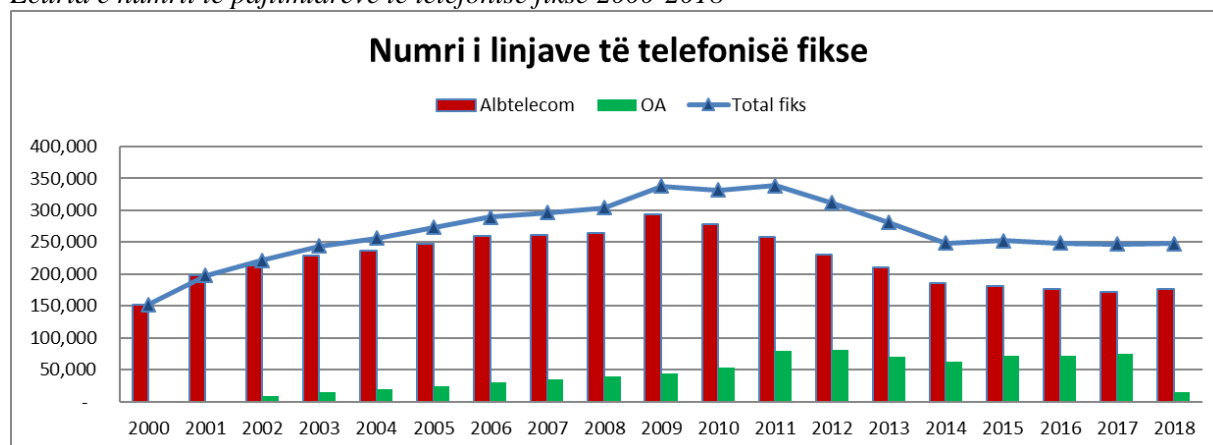
Shërbimet nga rrjetet fikse

Telefonia fikse

Shërbimet e rrjeteve fikse në Shqipëri ofrohen nga rreth 150 sipërmarrës, të cilët zotërojnë rrjetet/infrastrukturën e tyre, përfshirë rrjetin e aksesit apo të lidhjes direkte me përdoruesit fundorë.

Numri i pajtimtarëve të telefonisë fikse në fund të vitit 2017 ishte rreth 244 mijë, ndërsa në 2018 arriti në rreth 248 mijë, kjo përbën një rritje të lehtë por të qëndrueshme. Norma e penetrimit për telefoninë fikse (numër pajtimtarësh për 100 banorë) në fund të vitit 2018 arriti në 8.7%, që është shumë më e ulët se vendet e zhvilluara (rreth 40%), rreth dy herë më e ulët se mesatarja botërore (15.2%), madje me e ulët edhe se mesatarja e vendeve në zhvillim (10%).

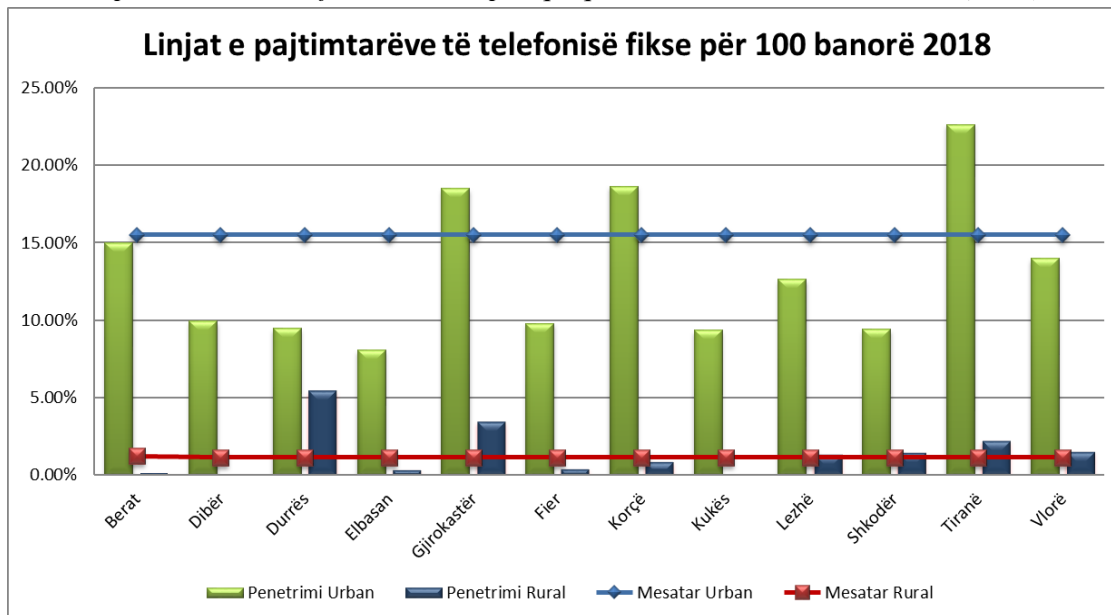
Ecuria e numrit të pajtimtarëve të telefonisë fikse 2000-2018

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit.

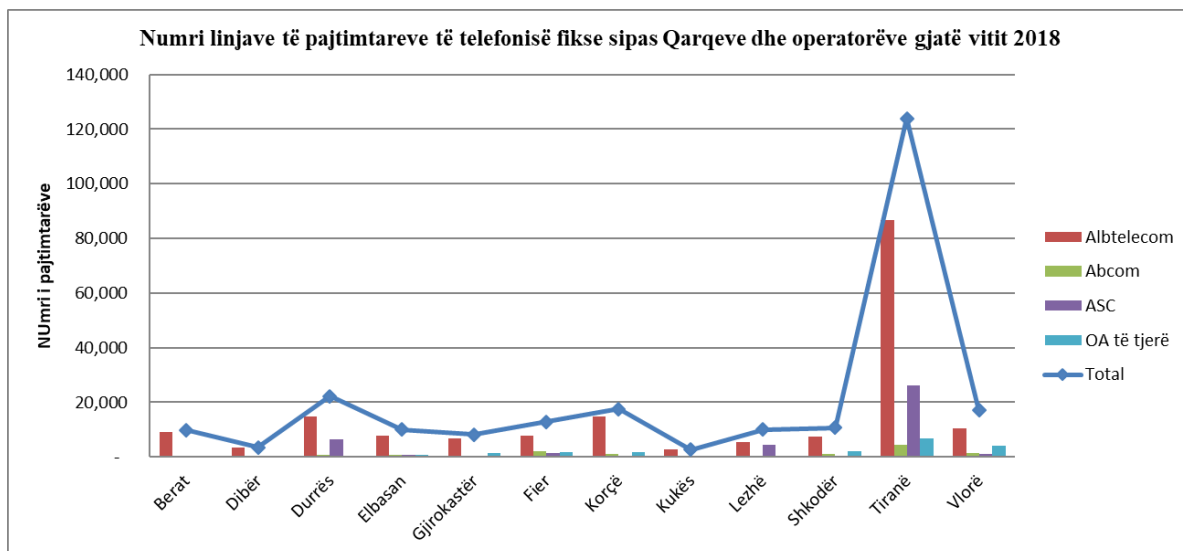
Të dhënat për numrin e pajtimtarëve sipas qarqeve tregojnë se rreth 50% e të gjithë pajtimtarëve të telefonisë fikse janë në qarkun Tiranë. Diferenca në nivelin e përdorimit në zona urbane dhe rurale është e madhe. Rënia e përdorimit të shërbimeve të telefonisë fikse vihet re edhe në reduktimin e sasisë totale të thirrjeve të gjeneruara nga rrjetet fikse. Sasia e thirrjeve telefonike të gjeneruara nga pajtimtarët e rrjetit fiks të Albtelcom në vitin 2018 u reduktua me 15% në krahasim me vitin 2017, ndërsa gjatë vitit 2018 një përdorues i rrjetit fiks të Albtelcom gjeneroi mesatarisht 44 minuta thirrje në muaj, krahasuar me 52 minuta në muaj për vitin 2017.

Norma e penetrimit të Telefonisë Fikse sipas qarqeve dhe zonave Urbane/Rurale (2018)

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit

Numri i linjave të telefonisë fikse sipas qarqeve dhe operatorëve

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit

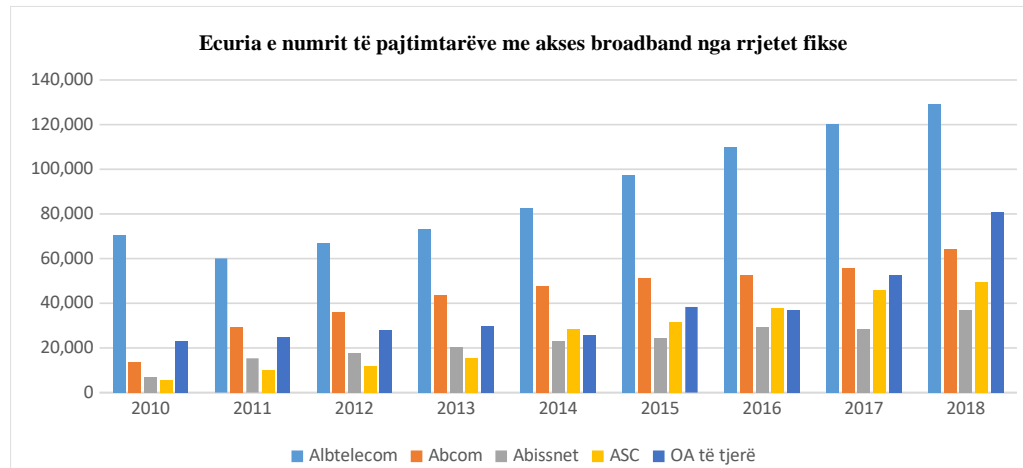
Akresi broadband nga rrjete fikse

Numri i pajtimtarëve

Megjithëse shërbimet e telefonisë nga rrjetet fikse kanë pasur reduktim të ndjeshëm vitet e fundit, shërbimet e aksesit broadband nga rrjete fikse kanë pasur rritje të qëndrueshme vjetore

gjatë kësaj periudhe kohore. Numri pajtimtarëve me akses broadband fikse në fund të vitit 2018 arriti në rreth 361 mijë, që përbën një rritje me rreth 19.2% në krahasim me vitin 2017.

Ecuria e numrit të pajtimtarëve të aksesit Broadband nga rrjete Fikse 2010-2018

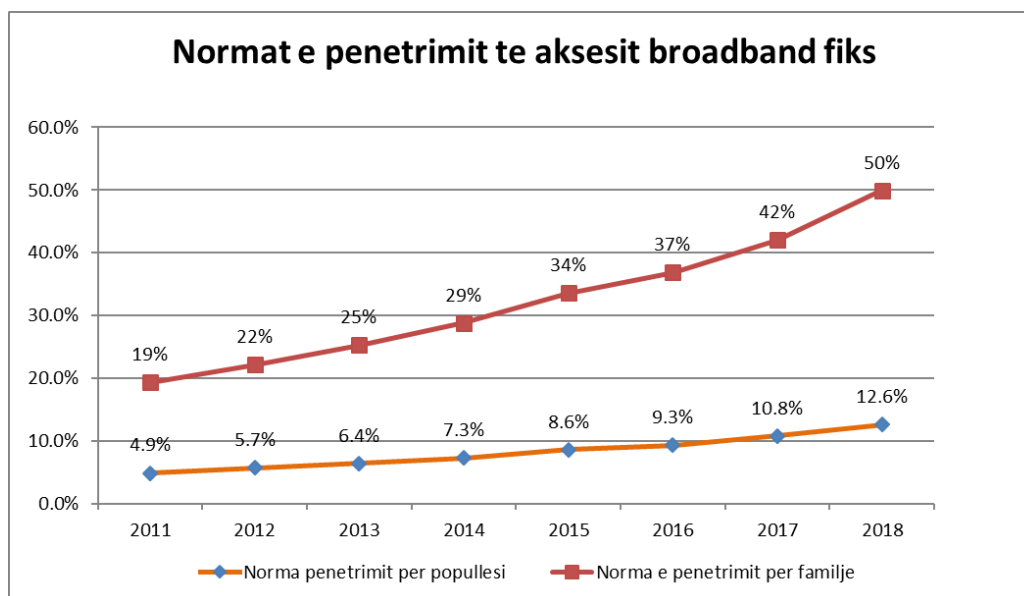
Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit.

Të gjithë operatorët kryesorë vihet re se kanë ecuri pozitive në vitet e fundit, rritjen më të madhe e kanë shënuar “OA të tjerë” numri i pajtimtarëve të të cilëve gjatë vitit 2018 është dyfishuar në krahasim me vitin 2017. Altelecom zotëron 36% pjesë tregu, i ndjekur nga Abcom me 18% pjesë tregu në vitin 2018. AKEP ka filluar të publikojë periodikisht të dhëna dhe tregues statistikore të tregut të komunikimeve elektronike prej muajit Prill 2009 në faqen zyrtare. Gjatë vitit 2018, për shkak të rritjes së sensibilizimit në funksion të formalizimit të këtij tregu, vihet re një rritje prej 45% në numrin e raportimeve nga ana e sipërmarrësve, rritje e cila ka ndikuar në përmirësimin e treguesve të tregut si në termat sasiorë ashtu edhe në ato cilësorë.

Sipërmarrësi me pjesën më të madhe të tregut Altelecom gjatë vitit 2018 ka pasur rënie të pjesës së tregut me rreth 4pp në krahasim me vitin 2017, ndërsa në harkun kohor 2010 - 2018 vihet re një rënie e ndjeshmeprej rreth 24 pp.

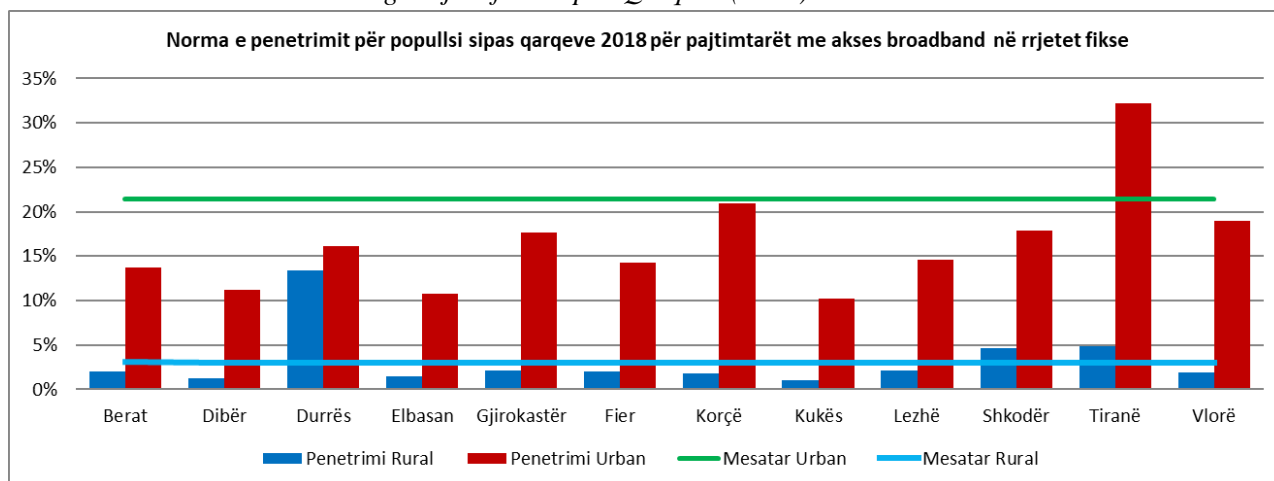
Figura e mëposhtme paraqet ecurinë e penetrimit të aksesit broadband nga rrjete fikse për popullsi gjatëperiudhës 2011-2018. Në vitin 2018 norma e penetrimit të aksesit broadband nga rrjete fikse ishte 50% për familjedhe 12.6% për popullsi. Megjithëse numri i pajtimtarëve me akses broadband është në rritje të qëndrueshme, normat e penetrimit janë shumë më të ulëta se ne vendet e BE dhe të rajonit.

Penetrimi i aksesit broadband nga rrjete fikse sipas popullsisë dhe familjeve (2011-2018)

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit.

Penetrimi i aksesit broadband nga rrjete fikse sipas Qarqeve (2018)

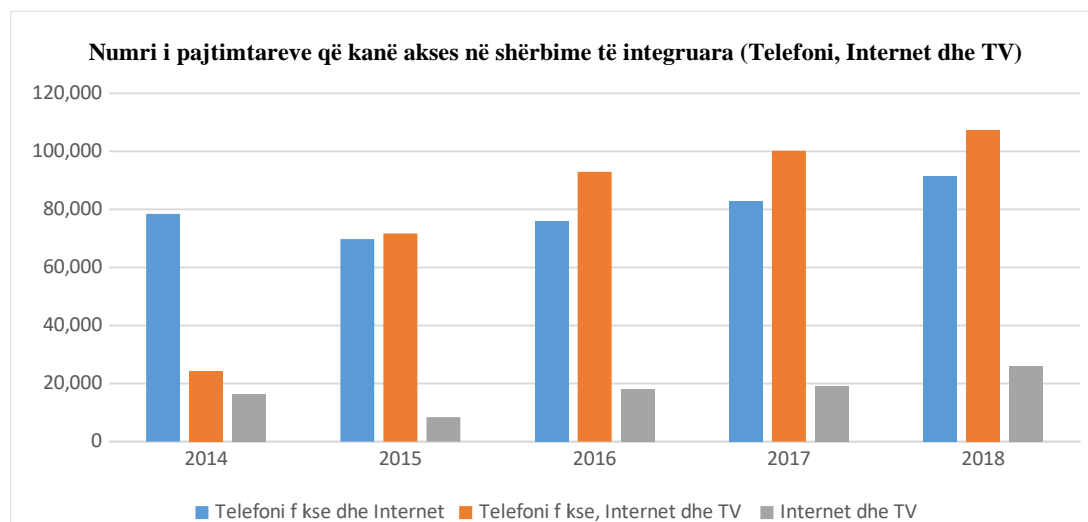

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit.

Paketat e integruara (Bundles)

Të dhënat e mësipërme tregojnë se shërbimi telefonik për disa vjet tashmë rezultojn të ketë marrë rol dytësor në shërbimet nga rrjete fikse, ndërsa nxitësi kryesor i zhvillimit të këtyre rrjeteve janë shërbimet e aksesit broadband dhe sidomos shërbimet e integruara. Ofrimi i shërbimeve të rrjeteve fikse me paketa (bundles) të shërbimeve të aksesit në Internet, telefonisë fikse dhe TV (CaTV ose IPTV), rezultojn të jetë forma predominuese e konkurrencës midis operatorëve të rrjeteve fikse. Numri i pajtimtarëve të rrjeteve fikse që kanë akses në shërbime të integruara dyfishe ose trefishe (kombinim Telefoni/Internet/ TV) në fund të vitit 2018 arriti në rreth 225 mijë, rreth 11% më shumë se në vitin 2017. Në vitin 2018 pajtimtarët me paketa të integruara përbënin 62% të pajtimtarëve me akses broadband në rrjete fikse, ndërsa 30% janë me paketa trefishe (Telefoni, Internet dhe TV).

Numri i pajtimtarëve që kanë akses në shërbime të integruara

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit.

Gjatë vitit 2018, numri total i përdoruesve që përdorin shërbime të integruara arriti në rreth 225 mijë, duke shënuar rritje me rreth 11%. Numri i pajtimtarëve me shërbime të integruara në shporta triple play (Telefoni, Internet dhe TV), u rrit rreth 7% krahasuar me vitin 2017. Albtelcom pati një rritje me 5 % krahasuar me një vit më parë në shportat triple pay ku 65% e përdoruesve me akses broadband të Albtelcom ishin me paketa trefishe.

Nga të dhënat e paraqitura në figurën sa më sipër, vërehet përdorimi i shërbimeve të integruara (Telefoni, Internet dhe TV) është më i përdoruri ndër tre klasifikimet, i shoqëruar me një rënie të lehtë gjatë vitit 2018 në krahasim me vitin 2017 (rreth 2pp), sikundër rritje ka pasur përdorimi i shërbimeve të integruara (internet dhe TV) i cili ka pasur rritje me rreth 2 pp gjatë vitit 2018 në krahasim me vitin 2017. Ndërkohë që pjesa e tregut për shërbimet e integruara (Telefoni fikse dhe internet) është në të njëjtin nive sa viti 2017 (rreth 41%).

Tabela e mëposhtme paraqet ecurinë e numrit të pajtimtarëve të Albtelcom me akses broadband dhe shërbime të integruara në periudhën 2013-2018. Ndërsa në vitin 2013 shumica e pajtimtarëve të Albtelcom ishin me paketa dyfishe (Telefoni dhe Internet) dhe nuk kishte paketa trefishe, në fund të vitit 2018 rreth 65% e pajtimtarëve me akses broadband të Albtelcom ishin pajtimtarë të shportave trefishe (Telefoni, Internet dhe IPTV).

Numri i pajtimtarëve të Albtelcom me shërbime të integruara (2013-2018)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Ndryshim i 2018/2017
Numri total i pajtimtarëve me akses broadband	73,242	82,747	97,597	109,851	120,204	129,329	8%
Numri i pajtimtareve që kanë akses në shërbime të integruara (TV, Internet, telefoni)	70,961	76,230	93,873	109,034	118,050	126,695	7%
Telefoni fikse dhe Internet	70,961	60,939	32,293	33,673	37,783	42,503	12%
Telefoni fikse, Internet dhe IPTV		15,291	61,580	75,361	80,264	84,191	5%

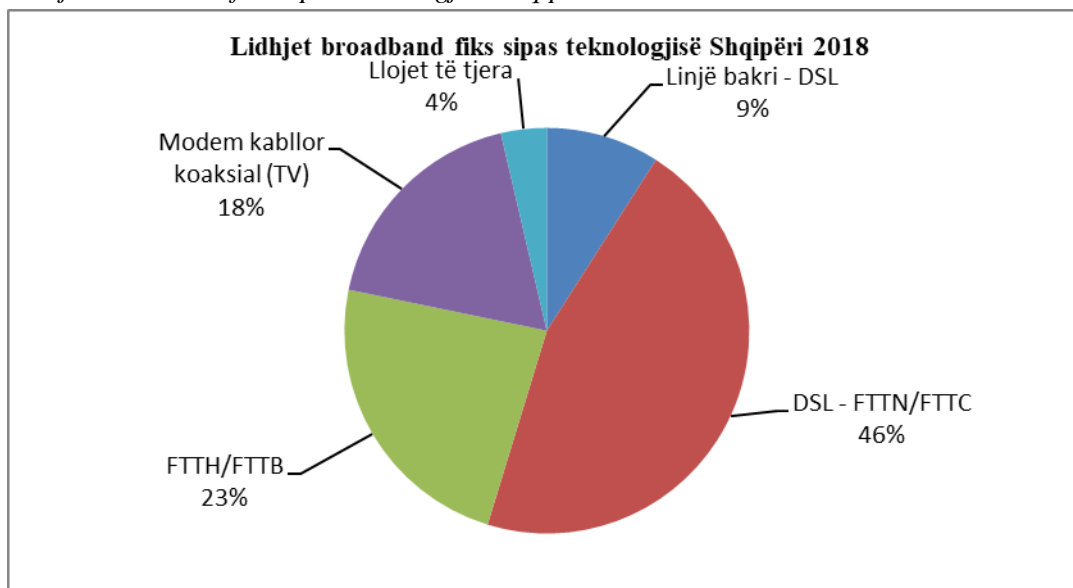
Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit.

Teknologjia

Teknologjia kryesore për ofrimin e aksesit broadband në rrjete fikse është DSL e ndjekur nga FTTH/FTTB. Shumica e lidhjeve DSL janë me rrjete të kombinuar fibër optike dhe bakri (FTTN/FTTC). Figura e mëposhtme paraqet shpërndarjen e lidhjeve broadband fikse sipas teknologjisë në Shqipëri. DSL është teknologjia kryesore në Shqipëri, ku pjesa e tregut gjatë vitit 2018 ka pësuar një rënie të lehtë duke shkuar në rreth 46%, krahasuar me rreth 51% të tregut në vitin 2017. Në Shqipëri lidhjet DSL përbëjnë 55% të totalit të lidhjeve broadband fikse dhe shumica e tyre është me kombinim fibër optike + linjë bakri apo FTTN/FTTC.

Lidhjet me fibër optike në Shqipëri (FTTH/B) për vitin 2018 përbëjnë 24% të totalit të lidhjeve, me një rritje prej rreth 8% krahasuar me vitin 2017. Lidhjet kabllorë në Shqipëri përbëjnë 18%, ku nga kabllor (DOC SIS 3.0 dhe më shumë) përbën 77% të totalit të lidhjeve kabllorë. Pajtimtarët me lidhje në NGA (FTTx + NGA kabllorë) në Shqipëri përbëjnë 83% të të gjitha lidhjeve broadband, ku shumica e tyre janë në ADSL në FTTN/C, ndërsa në vendet e BE ky proporcion është 35% ku shumica janë VDSL, FTTH/B dhe Cable DOC SIS 3.0.

Lidhjet broadband fikse sipas teknologjisë Shqipëri 2018

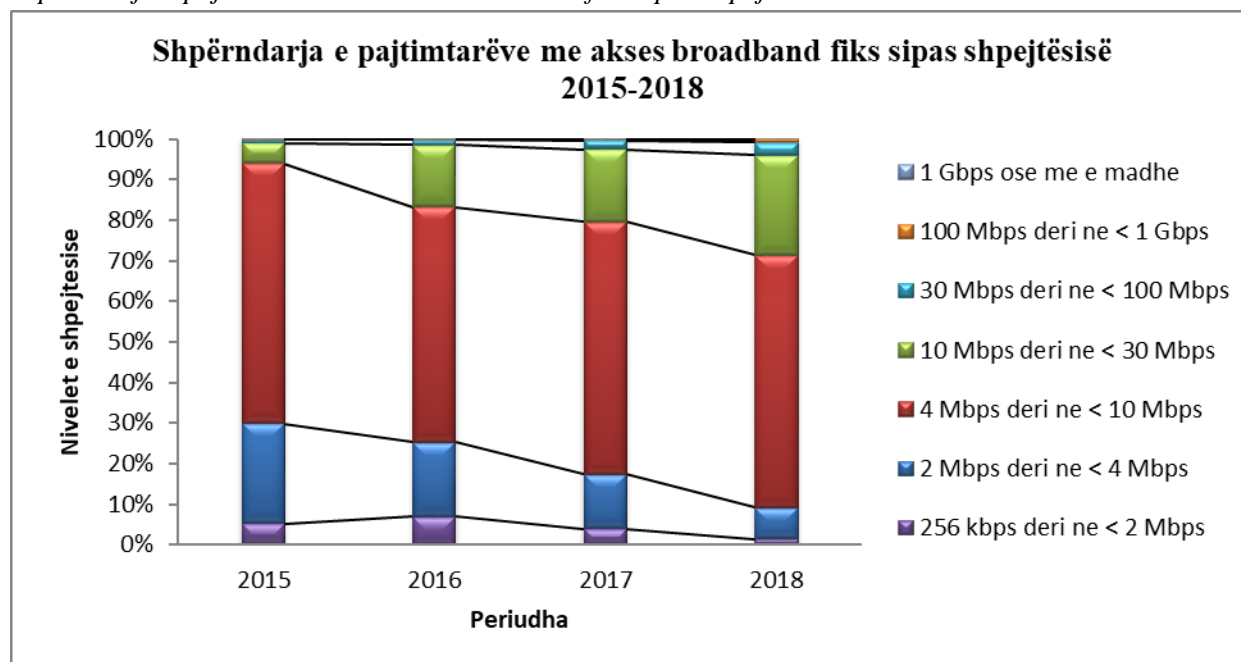

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit.

Shpejtësia e aksesit broadband

Figura e mëposhtme tregon shpërndarjen e pajtimtarëve me akses broadband në internet në rrjetet fikse sipas shpejtësive të përdorura në 2014-2018. Siç mund të vihet re shpejtësia më e përdorur është 4-10 Mbps me 62% në 2018. Të dhënat tregojnë se proporcioni i pajtimtarëve me lidhje broadband me shpejtësi më të ulët se 4 Mbps ka ardhur në rënie ndërsa për shpejtësi mbi 4Mbps ka ardhur në rritje. Në 2018 rritjen më të madhe e kishte pjesa e pajtimtarëve me lidhje broadband me shpejtësi 10-30 Mbps nga 54 mijë në 2017 në rreth 89 mijë në 2018. Në figurën në vijim paraqitet struktura se si është e ndarë struktura e pajtimtarëve me akses broadband sipas shpejtësisë përgjatë periudhës 2015-2018.

Shpërndarja e pajtimtarëve me akses broadband fiks sipas shpejtësisë 2014-2018

Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit

Përdorimi i përbashkët i infrastrukturës aktive dhe pasive në rrjetet fikse

Gjatë vitit 2018 ofrimi i kapaciteteve me qira nga linja ndërkombëtare pësoi një ulje me 52% krahasuar me vitin 2017, ndërkohë ofrimi i kapaciteteve me qira nga linja kombëtare pësoi një rritje me 63% e shoqëruar me një rritje të kapaciteti total të dhënë me qira me 59% krahasuar me vitin 2017. Gjithashtu një rritje pësoi edhe ofrimi i infrastrukturës pasive si aksesit në dark fiber dhe tubacione, të cilat u rritën me 23% dhe 4% respektivisht. Kontribuesi kryesor në infrastrukturën pasive ka qenë Altelecomi, I cili ka rritur aksesin në 2018 me 1186 km dark fibër dhe 72 km tubacione si dhe Abcom me 153 km dhe ATU me 137 km, rritje të dhënies së aksesit në dark fibër.

Altelecom është ofruesi kryesor i aksesit me shumicë në elementët aktivë dhe pasivë të infrastrukturës në rrjete fikse. Në vitin 2018, 66% e fibrës optike dhe 97% e aksesit në tubacione janë ofruar nga Altelecom. Vlen të theksohet se Altelecom ka kryer disa reduktime të tarifave me shumicë të aksesit në elementët aktivë dhe pasivë të rrjetit.

Ofrimi me shumicë Linja/kapacitete me qira 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018	Ndryshimi 2018/2017
Ofrim akses në infrastrukturë aktive						
Numri i linjave/lidhjeve të dhëna	345	508	532	651	1,466	125%
<i>Kombëtare</i>	328	489	508	633	1,445	128%
<i>Ndërkombëtare</i>	17	19	24	18	21	17%
Kapaciteti total i dhënë me qira (Mbps)	34,793	36,826	44,423	111,311	176,496	59%
<i>Kombëtare</i>	33,392	35,346	36,464	107,383	174,616	63%
<i>Ndërkombëtare</i>	1,401	1,480	7,959	3,928	1,880	-52%
Ofrim Akses në Infrastrukturë Pasive (Km)						
<i>Dark fiber</i>	927	924	1,529	1,3967	1,809	23%
<i>Akses në tubacione</i>	19	61	74	72	75	4%

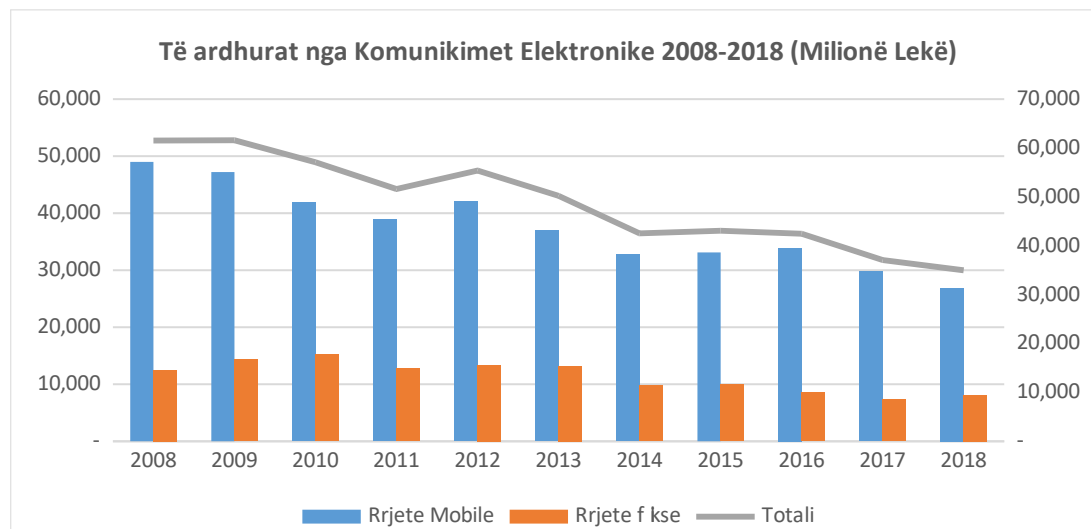
Burimi: Të dhëna të dërguara nga sipërmarrësit

Të ardhurat dhe Investimet

Të ardhurat totale të shërbimeve celulare për vitin 2018 janë rreth 26,848 milionë lekë, që përbën një rënie me rreth 10% nga viti 2017 (të ardhurat ishin rreth 29,740 milionë lekë).

Rënia e të ardhurave të vitit 2018 është përafërsisht sa të ardhurat e shoqërisë Plus Communication për vitin 2017 (sipërmarrës i larguar nga tregu me 31 Dhjetor 2017)

Të ardhurat e sipërmarrësve të komunikimeve elektronike (2008-2018)

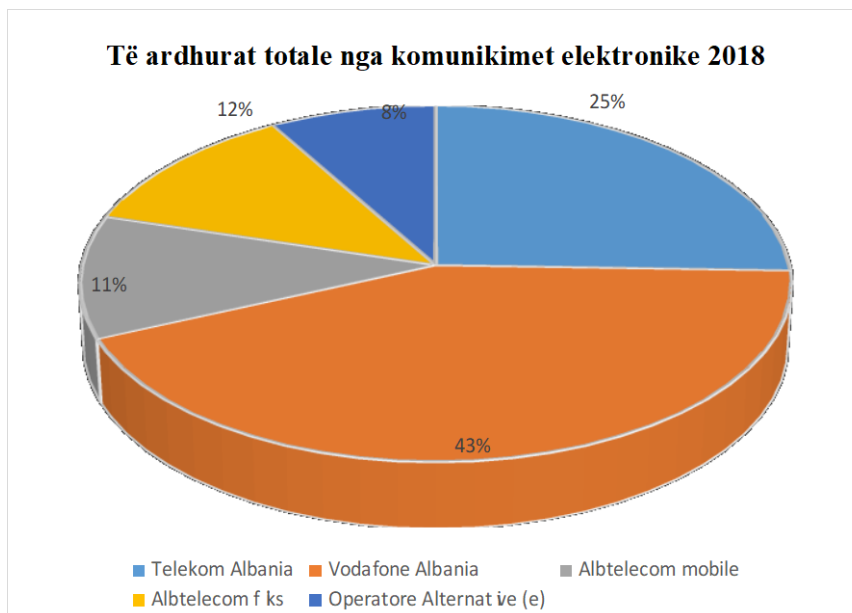
Burimi: Të dhënat e operatorëve të deklaruar në AKEP

Të ardhurat totale nga komunikimet elektronike (celulare dhe nga rrjetet fikse) për vitin 2018 janë rreth 35,241 milionë lekë, duke shënuar një rënie me rreth 4% në krahasim me vitin 2017.

Rënie kjo e ndikuar nga rënia e të ardhurave nga komunikimet e rrjeteve celulare të cilat u ulën me rreth 10% në krahasim me vitin 2017. Ndër faktorët kryesorë që kanë ndikuar në rënie të të ardhurave celulare gjatë vitit 2017 - 2018 janë rënia e të ardhurave nga terminimi i thirrjeve ndërkombëtare dhe dalja e shoqërisë Plus Communication sh.a nga tregu.

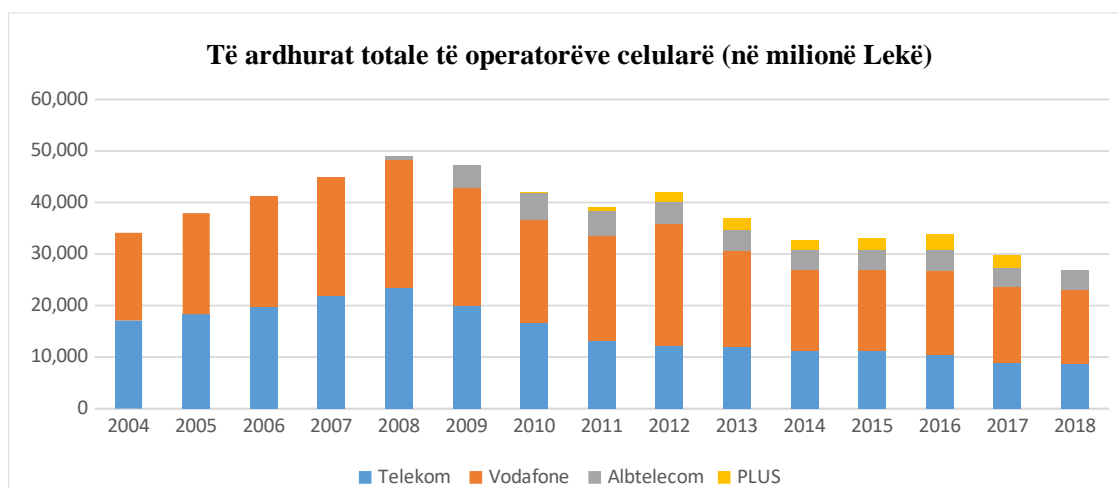
Shpërndarja e të ardhurave të sipërmarrësve të komunikimeve elektronike (2018)

Burimi: Të dhënat e operatorëve të deklaruar në AKEP.

Të ardhurat e tre operatorëve të shërbimeve nga rrjetet celulare gjatë vitit 2018 janë në të njëjtat nivele me ato të vitit 2017, ndërkohë që të ardhurat totale nga operatorët celularë kanë shënuar rënie me rreth 10% në krahasim me vitin 2017. Për sa i përket të ardhurave nga shërbimet e rrjetet fikse rritje të konsiderueshme kanë shënuar operatorët e tjerë alternativë me rreth 32%, ndërkohë që operatori me pjesën më të madhe të këtij tregu Albtelcom ka shënuar rënie me rreth 4%.

Të ardhurat Totale të operatorëve celularë (2004-2018)

Burimi: Të dhënat e operatorëve të deklaruar në AKEP.

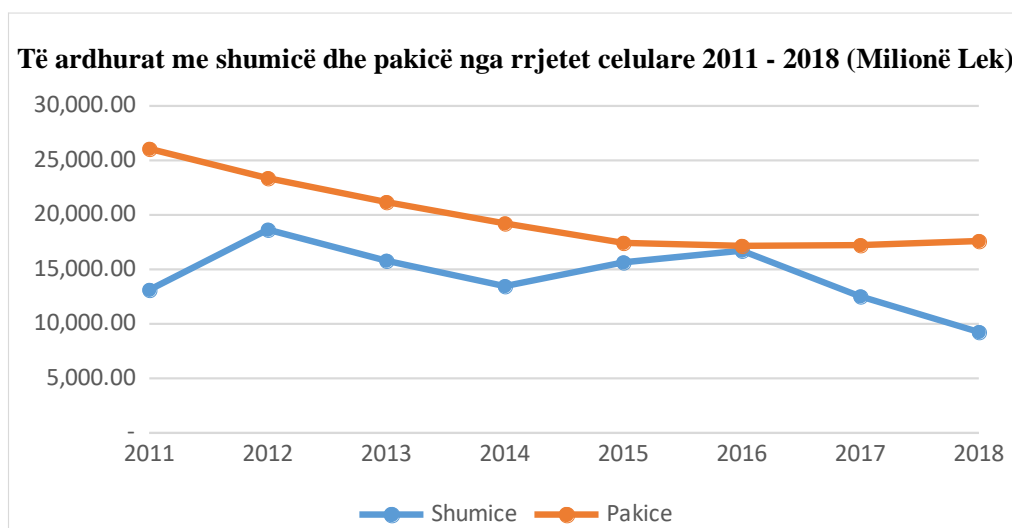
Të ardhurat totale nga shërbimet me pakicë në rrjetet celulare në vitin 2018 arritën në 17.6 miliard lekë që përbën një rritje me rreth 2% në krahasim me vitin 2017. Të tre operatorët Telekom Albania, Albtelcom dhe Vodafone Albania, kanë shënuar rritje me 5%, 9% dhe 10% respektivisht, duke absorbuar kështu edhe efektin e daljes së Plus Communication nga tregu.

Rënia më e madhe e të ardhurave të operatorëve celularë ka ndodhur në të ardhurat e shërbimeve me shumicë, ku të tre operatorët kanë shënuar rënie të ndjeshme, përkatësisht Telekom Albania 17%, Vodafone Albania 16% dhe Albtelekom 6%.

Tkurrja e ndjeshme e të ardhurave me shumicë ka ardhur kryesisht për shkak të rënies së madhe të të ardhurave nga terminimi ndërkombëtar (rreth 31%) dhe terminimi i thirrjeve kombëtare (28%), duke ndikuar negativisht edhe në nivelet dhe normat e fitimit të operatorëve celularë, për shkak të peshës së lartë të këtyre të ardhurave në të ardhurat totale dhe fitimet e kompanive celulare.

Nga të dhënat e depozituara nga operatorët për vitin 2018, vërehet se vetëm Vodafone Albania ka shënuar fitim neto pozitiv në rreth 700 milionë lekë, nga rreth 1 miliardë humbje që kishte gjatë vitit 2017, ndërkohë të dy operatorët e tjerë edhe gjatë vitit 2018 kanë rezultuar me humbje, ku humbjen më të madhe e shënon Telekom Albania rreth 3,940 milionë lekë, nga 5,401 milionë lekë që ishte gjatë vitit 2017, ndërsa Albtelecom e ka reduktuar humbjen në rreth 330 milionë lekë gjatë vitit 2018 nga rreth 1,139 milionë lekë në vitin 2017. Fitimet në norma të ulëta dhe negative, ndikojnë në mënyrë të konsiderueshme mundësinë e operatorëve për të rritur investimet dhe për të përmirësuar teknologjitë në funksion të rritjes së cilësisë së shërbimit për konsumatorët fundorë.

Të ardhurat nga Shërbimet me pakicë dhe shumicë të rrjeteve celulare 2011-2018

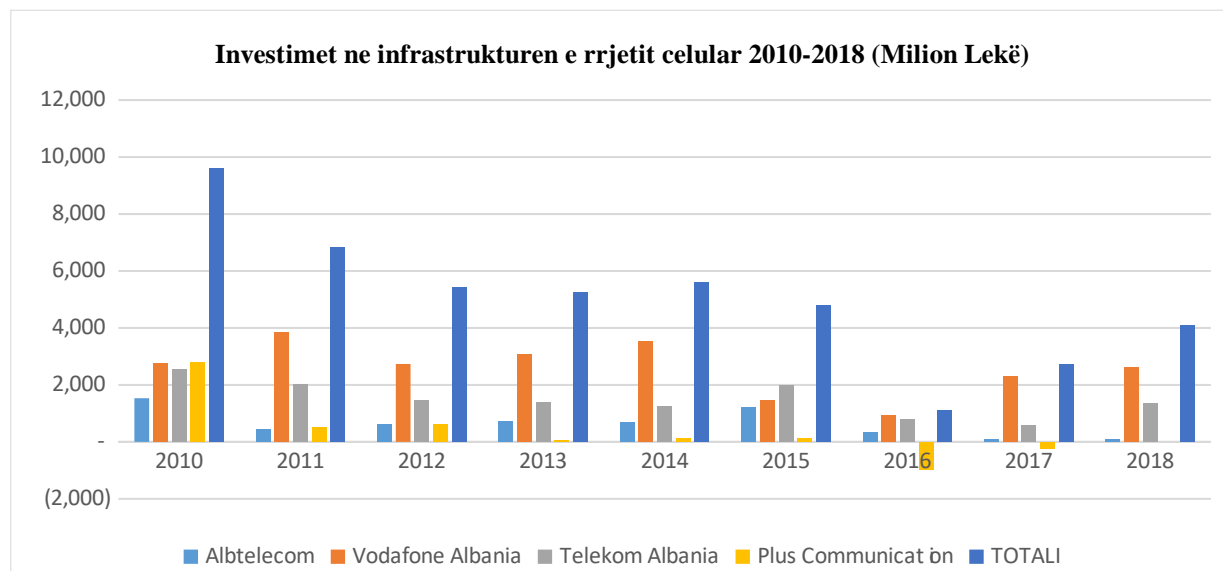
Burimi: Të dhënat e operatorëve të deklaruara në AKEP

Siç vërehet në grafikun sa më sipër të ardhurat nga shërbimet e ofruara me shumicë kanë pësuar rënie të theksuar gjatë viteve 2017 dhe 2018, duke arritur nivelin më të ulët që nga viti 2011, ndërkohë gjatë vitit 2018, në krahasim me vitet 2015-2017, ka pasur një rritje të lehtë të të ardhurave nga shërbimet e ofruara me pakicë.

Investimet

Figura e mëposhtme paraqet ecurinë e investimeve të katër sipërmarrësve në infrastrukturë të rrjeteve celulare (nuk përfshihen shpenzimet për licenca/autorizime) në periudhën 2010-2018.

Ecuria e Investimeve të sipërmarrësve në rrjete celulare (2010-2018)

Burimi: Të dhënat e operatorëve të deklaruar në AKEP.

Gjatë vitit 2018 investimet në infrastrukturën e rrjetit celular u rritën me rreth 50% duke arritur në shifrën rreth 4 miliard lekë, rritje e cila është ndikuar nga rritja e investimeve të Telekom Albania (rreth 800 milionë lekë) dhe Vodafone (rreth 320 milionë lekë), ndërkohë që Albtelcom i ka patur investimet në të njëjtin nivel si viti 2017 rreth 80 milionë lekë në total për secilin vit. Ecuria e investimeve në rrjetet celulare tregon se në dy vitet 2016-2017 ka pasur një rënie të ndjeshme të investimeve, e ndikuar edhe nga diz-investimet e Plus (shitja e aseteve), për tu ndjekur nga një rritje gjatë vitit 2018.